

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПНОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ТА ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ ФАКТОРІВ ПРИ ПОРУШЕННІ ОРГАНІВ ТРАВЛЕННЯ

Тетяна Севастьянова, к.мед.н., доцент
Скиба Дар'я, здобувачка освіти
Гамага Володимир, здобувач освіти
Херсонський державний університет,
Херсон, Україна

Актуальність. Економічний статус, освіта, культурні переконання та доступ до медичної допомоги, значно впливають на сприйняття, доступність та застосування лікарських засобів для лікування розладів травлення. Ліки становлять групу товарів народного споживання, що, відповідно, надає їм особливого соціального значення[1]. Соціально-економічний статус пацієнта може значно впливати на його можливість отримати доступ до необхідних лікарських засобів для лікування порушень функцій органів травлення[4]. Недостатній рівень доходу і відсутність медичного страхування можуть створювати бар'єри в доступі до ліків для пацієнтів [5]. Використання маркетингу дозволяє координувати інтереси споживачів з одного боку і зацікавленість фармацевтичного підприємства - з іншого [2]. Чинниками, що впливають на споживання ліків в Україні, є висока вартість лікарських засобів, низька ефективність, наявність у продажі підроблених засобів, відсутність препаратів в аптеках. У кожному випадку споживачі лікарських засобів обирають стратегію одужання, у тому числі з урахуванням фінансових бар'єрів. Названі проблемні аспекти призначення й споживання лікарських засобів є малодослідженими та потребують соціологічного моніторингу[3].

Мета роботи. Дослідити вплив соціальних факторів на процес прийняття та використання лікарських засобів для лікування порушень функцій органів травлення.

Матеріали та методи. Дослідження було проведено з використанням власноруч розробленого опитувальника, який включав питання про вплив маркетингу на вибір та використання лікарських засобів для поліпшення функцій травлення серед різних груп населення. У анкетуванні взяли участь 120 респондентів.

Результати. Результати опитування вказують, що значна частина опитаних (58,3%) належать до вікової групи 18-24 років. Частка жіночої статі становить 81,7%, а чоловічої – 18,3%. Також слід зауважити, що більшість (56,7%) мають вищий рівень освіти. Загалом 55% звертають увагу на своє здоров'я лише у тому випадку, коли щось почне турбувати. Щодо використання лікарських засобів для поліпшення функції травлення, 43,3% опитаних визнали, що вони використовують їх після застілля. Серед популярних препаратів для поліпшення функції травлення панкреатин посів перше місце, отримавши підтримку 62,5% респондентів. Інші відомі включають альмагель (15,8%), фестал (15,8%) та золопент (11,7%). Зауважується, що певна частина анкетованих (10,7%) визнала, що вони не використовують ліки для поліпшення функції травлення. Для

більшості опитаних (50,8%), думка близьких людей не має значущого впливу на вибір лікарських засобів, вважаючи це питання нейтральним. Переважно, анкетовані (55%) стверджують, що піар не впливає на їхній вибір. Щодо цінової політики для більшості респондентів (66,7%) цей пункт є важливим при відборі того чи іншого препарату. Щодо вибору країни виробника, згідно з отриманими даними, 57,1% опитаних визнали важливість. В той час як 42,9% респондентів стверджують, що цей фактор не впливає на їхній вибір. У групі опитаних, 75% вказали, що при виборі засобу для поліпшення травлення вони звертаються до лікаря залежно від ситуації.

Висновок. За результатами дослідження переважна частина респондентів вважають, що соціальні фактори ніяк не впливають на вибір та використання лікарських засобів при порушенні функцій органів травлення, при цьому слід зауважити, що більшість звертають увагу на своє здоров'я, коли щось починає турбувати. Це може свідчити про відсутність свідомості щодо важливості профілактичних заходів. Для більшості опитаних, думка близьких людей не має значущого впливу на вибір лікарських засобів для поліпшення функції травлення, вважаючи це питання нейтральним. Також це стосується і реклами. Щодо цінової політики для більшості респондентів цей пункт є важливим при відборі того чи іншого засобу. Багато споживачів вважають, що ціна відображає якість продукту. Таким чином, середньо важлива цінова політика може означати збалансований підхід, де споживачі відчувають, що отримують адекватну якість за відносно розумною ціною. Також потрібно врахувати те, що більшість людей знаходяться в умовах обмежених ресурсів. Вони враховують вартість лікування як частину своєї бюджетної стратегії, і тому цінова політика визначає, наскільки ефективно вони можуть здійснювати свій вибір. Розуміння важливості ролі лікаря у виборі та призначенні лікарських засобів підкреслює необхідність розвитку інтегрованої системи медичного консультування для забезпечення ефективності та безпеки лікування. Більшість респондентів відносяться до молодіжної категорії. Це свідчить про активний інтерес молодого покоління до питань здоров'я та лікування, саме це може бути пов'язане з підвищеною освіченістю та доступністю інформації через інтернет.

Література:

1. Коваленко І.А. Фальсифікація та обіг фальсифікованих лікарських засобів: кримінально-правове дослідження, Одеса. 2018. С.5
2. Доц. Литвиненко О.В., доц. Дондик Н.Я., ас. Демченко В.О., Навчально-методичний посібник до практичних занять з модуля «Соціальна фармація» для студентів 5 курсу 1-го фармацевтичного факультету спеціальності «Фармація, промислова фармація», Запоріжжя. 2021. С.6
3. Князьков С. Соціокультурні чинники споживання лікарських засобів у крос-національному та внутрішньоукраїнському вимірах. Соціологічні студії, 2019. 1(14), С. 60-61
4. Derek Hill, Medical Economics Journal, November 2021. P.6
5. Joseph Sung, Journal of Gastroenterology and Hepatology, December 2023. P.9

